

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. Vtrum fuerit sanctificata ante animationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

sicut peccatum actuale ex actu. Sed quando aliquis est in actu peccandi. non potest a peccato actuali mundari. ergo etiam nec beata virgo a peccato originali mundari potuit. dum esset adhuc in ipso actu originis in materno utero existens.

SED CONTRA est, quod Ecclesia celebrat natiuitatem beatæ Virginis. non autem celebratur festum in Ecclesia nisi pro aliquo sancto. ergo beata virgo in ipsa sua natiuitate fuit sancta. fuit ergo in utero sanctificata.

RESPON. Dicendum, quod de sanctificatione beatæ Mariæ, quod scilicet fuerit sanctificata in utero, nihil in Scriptura canonica traditur, quæ etiam nec de eius natiuitate mentionem facit: sicut tamē

Aug. in sermone de Assumptione ipsius Virginis, rationabiliter argumentatur, quod cum corpore sit assumpta in cœlum (quod tamen Scriptura non tradidit) ita etiam rationabiliter argumētari possumus, quod fuerit sanctificata in utero. Ratio enim creditur, quod illa quæ genuit vnigenitum a patre, plenum gratiæ & veritatis, præ omnibus aliis maiora priuilegia gratiæ acceperit. Vnde, ut legitur Luc. 1. Angelus ei dixit, Ave Maria gratia plena. Inuenimus autem quibusdam aliis hoc priuilegium esse concessum, ut in utero sanctificarentur, sicut Hieremias, cui dictum est, Hieremias. Antequam exire de vulua, sanctificauit te, & sicut Ioannes Baptista, de quo dictum est Luc. 1. Spiritu sancto replebitur adhuc ex utero matris suæ. Vnde rationabiliter creditur, quod beata Virgo sanctificata fuerit antequam ex utero nasceretur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod etiam in beata virgine prius fuit id quod est animale, & post id quod est spirituale, quia prius fuit in carne concepta, & postea secundum Spiritum sanctificata.

AD SECVNDVM dicendū, quod Aug. loquitur secundum legem communem, secundum quam per sacramenta non regenerantur aliqui nisi prius nati: sed Deus huic legi sacramentorum, potentiam suam non alligauit, quin aliquibus ex priuilegio gratiam suam conferre possit, antequam nascantur ex utero.

AD TERTIVM dicendum, quod beata virgo sanctificata fuit in utero a peccato originali, quantum ad maculam personalem, non tamen fuit liberata a reatu, quo tota natura tenebatur obnoxia, ut scilicet non intraret in paradysum nisi per Christi ostiū, sicut & de sanctis patribus dicitur, qui fuerunt ante Christum.

AD QVARTVM dicendum, quod peccatum originale trahitur ex origine, inquam per eam communicatur humana natura, quam proprie respicit peccatum originale, quod quidem fit quando proles concepta animatur. Vnde post animationem nihil prohibet prolem conceptam sanctificari: postea enim non manet in materno utero ad accipiendam humanam naturam, sed ad aliqualem perfectionem eius, quod iam accepit.

ficarentur ante animationem: quod dicitur Hierem. 1. Priusquam te formarem in utero, non te: non autem infunditur anima ante corporis formationem. Similiter etiam de Iohab. Bapt. dicit Ambr. super Luc. quod nondum merat ei spiritus uiræ, & iam inerat ei Spiritus gratiæ, ergo multo magis beata Virgo ante animationem sanctificari potuit.

¶ 2 Præ. Conueniens fuit (sicut Ansel. dicit in lib. de conceptu Virginali) ut illa virgo ea puritate nateret, qua maior sub Deo nequit intelligi. Vnde & Cantor. 4. dicitur, Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te: sed maior puritas fuisse beatæ virginis, si nunquam anima eius fuisset inquinata contagio originalis peccati, ergo hoc ei præstitum fuit, ut antequam animaretur caro eius, sanctificaretur.

¶ 3 Præ. Sicut dictum est, non celebratur festum nisi de aliquo sancto: sed quidam celebrant festum conceptionis beatæ virginis, ergo videtur quod in ipsa sua conceptione fuerit sancta, & ita quod ante animationem fuerit sanctificata.

¶ 4 Præ. Apostolus dicit Ro. 11. Si radix sancta, & rami: radix autem filiorum sunt parentes eorum, potuit ergo beata virgo sanctificari etiam in suis parentibus ante animationem.

SED CONTRA est, quod quæ fuerunt in veteri testamento, sunt figura noui, secundum illud Iad Corin. 10. Omnia in figura contingebant illis: sed per sanctificationem tabernaculi, de qua dicitur in Psal. 45. Sanctificauit tabernaculum suum altissimus, uidetur significari sanctificatio mensis Dei, quæ tabernaculum Dei dicitur, secundum illud Psal. 18. In sole posuit tabernaculum suum. De tabernaculo autem dicitur Exo. ult. Postquam cuncta perfecta sunt, operuit nubes tabernaculum testimonij, & gloria Domini impleuit illud: ergo etiā beata virgo non fuit sanctificata nisi postquam cuncta eius perfecta sunt, scilicet & corpus & anima.

RESPON. Dicendum, quod sanctificatio B. Virginis, non potest intelligi ante eius animationem, duplici ratione. Primo quidem, quia sanctificatio, de qua loquimur, non est nisi emundatio a peccato originali: sanctitas enim est perfecta munditia, ut dicitur in 2. e. de di. no. Culpa autem non potest emundari nisi per gratiam, cuius subiectum est sola

sita directe, beata Virgo non fuit sanctificata ante animationem. Corollarium est, beata Virgo fuit sanctificata post animationem. Conclusio probatur dupliciter, primo sic, Sanctificatio de qua loquimur, est emundatio a peccato originali, ergo est, per gratiam, ergo in sola creatura rationali, ergo non ante infusionem anime rationalis, Antecedens declaratur ex Dionysio. Sanctitas est perfecta munditia. Prima consequentia probatur, quia culpa non emundatur, nisi per gratiam. Secunda uero, quia sola creatura rationalis est subiectum gratiæ. Secundo, ducendo ad inconueniens, sic.

Proles concepta ante infusionem anime rationalis non est culpæ obnoxia, ergo quocumque modo ante animationem beata virgo sanctificata fuisset, non incurrisset originalis peccati maculam, ergo non indignisset redemptionem, & salutem, quæ est facta per Christum: sed hoc est inconueniens, ergo. Antecedens probatur, quia sola creatura rationalis est susceptiva culpæ. Prima consequentia ut clara relinquatur. Secunda autem probatur auctoritate angeli Marth. 1. Ipse saluum faciet peccatis. Inconueniens consequens probatur auctoritate Apost. 1. ad Tim. 4.

¶ Aduerte hinc primo, quod sanctificatio potest dupliciter sumi. Primo, ut est de contrario in contrarium, de immunditia ad munditiam, & sic constat, quod est de peccato in gratiam. Secundo, ut est de negato in affirmatum, de non sancto in sanctum, de non gratia in gratiam. Et sic non supponit peccatum, & inuenitur in Christo, & angelis, angeli enim sanctificati sunt a Deo, qui nunquam peccauerunt, & de seipso dicit Christus, quem pater sanctificauit, &c.

In prima autem ratione hic allata sumitur a principio, quia sanctificatio primo gratia materis, quoniam sermo

Lib. in Luc. in tit. de turbati Zacharie confirmat. Parum ante med. co. 5.

c. 18. parū a princ.

Ar. 1. huius q. arg. Sed cōt.

ARTICVLVS II.

Utrum beata virgo fuerit sanctificata ante animationem.

AD SECVNDVM sic procedit. Videtur quod beata Virgo sanctificata fuerit ante animationem: quia (ut dictum est) plus græ est collatum Virgini matri Dei, quam alicui sanctorum: sed quibusdam videtur esse concessum, quod sancti-

In li. de offi. p. rone beate Mariæ, c. 2. p. 209.

D. 4.

D. 4.

D. 4.

Altab. 11.

In epist. med. co.

¶ Super Questionis 27. articulum secundum. Titulus clarus est de animatione secundum animam rationalem intellectus. In corpore art. est una conclusio cum uno corollario. Conclusio est responsiva quæ-

c. 12. parum ne hic allata sumitur a princ.

litera contextum, consequentia tenet, quia a negatione sanctificationis anterioris cum sua ratione, quia scilicet contraxit peccatum originale, inferitur quod fuerit sanctificata post animationem. Et clare patet quod sequela haec est efficax, quoniam impossibile est in uno eodemque instanti contrahere peccatum originale, & sanctificari ab illo.

Stat ergo licita solida, quamvis non sollicita de illa media opinione, tunc inopinabili. Quae hodie mulieribus, uulgo, affectuque nonnullorum pio, multorum autem industriae quaestu cogentibus in praualuit, ut doctrinae sanctiorum estimata pietas praefertur, & quod in communi asseritur, in his scilicet, quae credenda sunt sanctos magis esse antiquos doctores, quam modernos, in hoc particulari post haberetur, dum moderati antiquis, & non sancti sanctis praeferruntur. Testatur autem erratius hic processus, similes esse istos peccandibus ex ignorantia electionis, dum in uniuersali scientes, applicando ad particulare, ab uniuersali declinant. Verum opinio ista mendax, quamvis noua, quamvis aliena a doctrina antiquorum doctorum, & a doctrina sanctorum communitur, quia tamen nihil contra fidem sustinet, & Apostolica sedes decreuit donec fuerit decisum abique haereticis criminisque labe, utramque contradictionis partem teneri posse, unaqueque provincia in suo sensu abundet, modo prompta sit Ecclesiae sanctae definitioni subesse.

¶ Scripsimus de hac materia tractatum quendam ad Leonem X. Pontif. Max. qui uiuit, & regnat: & ideo sit hic monuisse omnes de re hac discentes, aut praedicantes, ut meminerint se non de fidei necessariis, sed de probabilibus tractare: neutra siquidem pars fidei documentis aduersatur. Nam si tenetur beatam Virginem contraxisse originale peccatum (ut sancti, & antiqui doctores tenent) ista omnia consona inueniri. Si autem tenetur beatam Virginem non ex utriusque conceptionis, sed ex gratia singularissima in ipso instanti infusionis animae, in ipsa illi animae praesentiam ab originali peccato, quod tunc incurrisset, nisi illa gratia affuisset, nihil contra fidem tenetur, sed specialis modus redimendi ac saluandi a peccato originali, Christo attribuitur respectu suae matris. sic enim ipsa beata Virgo indigitur redimi, & saluari a peccato per Christum, quoniam ipsa tunc incurrisset peccatum, nisi munus gratiae praesentis non tempore, sed natura affuisset. Et ita puritas eius fuit maxima sub Christo, qui nullo modo indiget redimi, qui ex utriusque conceptionis fuit sanctus. Fuitque in beata Virgine quod animale est prius natura non tempore, quam quod spirituale est: quoniam infusio gratiae in ipsius anima supponit productionem animae, quamvis, ut dictum est, praesentiat peccati maculam, quae tunc incurrenda erat nisi gratia illam impedisset: probabilis profecto opinio, nisi sanctorum antiquorum auctoritas obstaret, longe probabilior reddens contrariam positionem.

Super Quaestione vigesima septima Articulum tertium.

Tertius clarus recolentibus fomitis rationem ex dictis in praecedentibus: est enim fomes appetitus sensitiui deordi-

natio ex subtractione originalis iustitiae destituta, quia deordinatione caro concupiscit a diuersis spiritum.

¶ In corpore art. duo sunt primo, recitantur quatuor opiniones circa quaestum, deinde singulae examinantur, & sola quarta approbatur, sicque respondetur quaesito.

ARTICVLVS III.

Utrum per sanctificationem fuerit beata Virgine fomes totaliter sublati.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur quod beata Virgo non fuerit emundata ab infectione fomitis. Sicut enim poena originalis peccati est fomes, qui consistit in inferiorum virium rebellionem ad rationem, ita etiam poena originalis peccati est mors, & ceterae poenaltates corporales. sed beata Virgo fuit subiecta huiusmodi poenaltatibus. ergo etiam fomes ab ea totaliter remotus non fuit.

¶ 2 Præterea ad Corinthios 12. dicitur, Virtus in infirmitate perficitur, & loquitur ibi de infirmitate fomitis, secundum quam patiebatur stimulum carnis: sed nihil, quod pertinet ad perfectionem virtutis, fuit beatae Virgini subtrahendum. ergo non fuit beatae Virgini totaliter subtrahendus fomes.

¶ 3 Præterea Damascenus * dicit, quod in beatam Virginem superuenit Spiritus sanctus purgans eam ante conceptionem filij Dei, quod non potest intelligi nisi de purgatione

rationem in appetitu. est inquam inclinatus ad malum, vel difficultat in bono.

¶ Circa hanc rationem duo sunt dubia, alterum commune, qualiter fomes sit in ordinata concupiscentia habitualis, cum nullus sit habitus malus in prole, quia nec acquisitus, nec infusus: alterum proprium huic intento: quia haec ratio non uidetur efficax, quoniam inordinata concupiscentia (ut licet testatur) habet duos effectus sub disunctione, uel inclinatione ad malum, uel difficultate ad bonum: & positio contraria dicit, quod fomes manet cum ipso tantum istorum effectuum. Auctor autem ex positione causae habentis plures effectus, scilicet inordinata concupiscentiae naturae habere utrumque dictorum effectuum, infert positionem utriusque effectus, quod constat non licere ex 2. Polit. sed e conuerso: ex quolibet enim effectu communis causae potest inferri causa, sed ex positione communis causae non potest inferri determinate iste effectus, ut in licet sit, dum ex inordinata concupiscentia inferitur pronitas ad malum, & non solum difficultas ad bonum, quam opinio illa ponebat.

¶ Ad primum dubium dicitur, quod concupiscentia habitualis dicitur non quia sit habitus, sed quia est priuatio habitus: priuatio enim ad genus sui oppositi spectat: non homo enim ad intellectum, & non album ad qualem reducit, est siquidem appetitus sensitiuus humanus priuatus gratia habituali originalis iustitiae, qua promptus suberat rationis ordini: destitutus siquidem tali dono dicitur concupiscentia inordinata habitualis: quia sic est etiam si nihil actualiter concupiscat.

¶ Ad secundum dubium dicitur dupliciter, Primo quod doctrina Aristoteli, loquitur de causa communi ad disparatos effectus, non autem de causa communi effectuum mutuo se inferentium, quales sunt isti. Nam pronitas ad malum difficilem facit ad bonum, & difficultas ad bonum, pronum monstrat animum ad

¶ Quo ad primum opiniones patent, prima quod totaliter ablati: secunda quod ablati, quantum ad pronitatem in malum, non autem quantum ad difficultatem in bonum: tertia, quod ablati quantum ad personam, non quantum ad naturam: quarta quod remanet secundum essentiam ligatus quo ad actum. Et haec quarta uideatur coincidere cum secunda opinione posita a Magistro sent. in 3. dist. tertij sent. Duas tantum ibi ponit, scilicet primam & quartam sub alijs uerbis, uide ibi.

¶ Quo ad secundum, examinetur primo secunda opinio dicens, quod fomes remanet quo ad difficultatem ad bonum, sed non quo ad pronitatem ad malum. Contra quam obijciuntur sic, Fomes est inordinata habitualis concupiscentia appetitus sensitiui, & inordinatio haec attenditur penes repugnantiam ad rationem, ergo potest quod remanet, & non in quantum inclinatur ad malum, est ponere duo opposita. Et tenet sequela, quia repugnantia ad

3. dist. 3. q. 1. artic. 2. & ibidem in expositione pra. par. 6. et op. 3. c. 231.

Lib. 4. ethic. sic. 13.

Censura

prohibita